

TUHA-julkaisutiedonkeruun yhteistyöryhmän kokous

22.2.2019 klo 9-11

Aika: pe 22.2.2019 klo 9-11

Paikka: ZOOM-etäkokoushuone <https://cscfi.zoom.us/j/667471337> (kts. ohjeet [ZOOM- videokokoukseen osallistuminen](#))

Tallenne: <https://kannu.csc.fi/s/cQxFSPTmFMgDji>

Kokousmerkintä: <https://wiki.eduuni.fi/x/OQMtBQ>

Sivun alareunan kommentteihin voit ehdottaa (kirjautuneena) käsiteltäviä aiheita.

Asialista/muistio

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Anna-Kaarina Linna avasi kokouksen klo 9:01.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin.

3. Aiemmin hyväksytyt linjaukset ja käsitellyt asiat

Edellisen kokouksen muistio <https://wiki.eduuni.fi/x/3wfTB>

- *Ei keskustelua.*

4. Käsiteltävät aiheet

- **SSRN-selvitys rinnakkaistallennearkistona** (Mikko Pennanen alustaa) [SSRN – Social Science Research Network.pptx](#)
 - Keskeisenä kysymyksenä voidaanko hyväksynä OKM:n kriteerien mukaiseksi julkaisuarkistoksi
 - Pre-print serveri, eli käsikirjoitukset suurimmaksi osaksi sellaisia, jotka julkaistaan myöhemmin muissa lehdissä.
 - Selaaminen ei vaadi rekisteröitymistä, tutkijoiden itse lataamat tuotokset aina saatavilla ilman maksua. Instituutioiden lataamaat saattamat olla maksullisia. Artikkelin toimittaminen vaatii käyttäjätilin tekemistä, mutta kuka tahansa voi tehdä.
 - SSRN ei tee vertaisarviointia, mahdollista myös mielipidekirjoituksia tietyn ehdoin.
 - Huomioitavaa että palvelu ei tue CC-lisenssointia (AO-kriteeri, mutta ei OKM-kriteeri). Tutkijat voivat ottaa artikkelinsa pois palvelusta. Palvelu tukee versiointia, eli mahdollista olla useita versioita samasta artikkelista (ml. kieliversiot)
 - "Kumppaanuudet" epäselvä, Aalto merkitty kumppaniksi
 - AO kriteerit täytyvät joltain osin, ks. esityksen taulukko
 - Pennanen verrastaisi ResearchGate:en tai AcademiEdu:un, ei täytä julkaisualustoille vaadittavia kriteereitä. Alustan pysyvyydestä ei mitään takuita.
 - Rousi, AY: Pennanen esitys hyvin kattava. SSRN on Aallon tutkijoilla käytössä, joten jos linjataan että ei täytä tämä ei täytä tarvittavia kriteereitä, niin argumenttien täytyy olla myös tutkijoille selkeästi esitettävissä. Pre-print servereitä yleisesti, ei välttämättä juuri tähän tapaukseen liittyen, tunnetaan kuitenkin melko huonosti. "Pre-print arkiston" maine voi olla kuitenkin harhaanjohtava, saattaa sisältää myös hyväksyttäviä julkaisuja, joten tarkistettava huolella - esim vrt. Arxiv.
 - Pennanen, UTU: tutkijoille kommunikointi ja asian selventäminen haasteellista, erityisesti uudistetuilla painokertoimilla entistä oleellisempaa. Tutkijoiden vakiintuneiden käytäntöjen muuttaminen hankalaa.
 - Heikkinen, TaY: Pre-print versiot eivät kuulu tiedonkeruuseen, mutta huomioitava, julkaisuluokituksen mahdollisesti muuttuessa attributuuttipohjaiseksi, voisi olla selkeämpää tuoda myös tämäntyyppisiä.
 - Linna, UTU: **yhteenvetona, ei tällä hetkellä täytä OKM:n kriteereitä viralliseksi rinnakkaistallennusarkistoksi.** Oleellista että tässä tapauksessa pysyvyydestä ei takeita, jolloin pre-printin tallentaminen omaan julkaisuarkistoon voisi olla suositeltavampaa. Huomioitava myös että esim. ArXiv:ssä on monenlaista aineistoa, eikä pelkästään pre-printtejä, joista tosin useissa tapauksissa final draft -versio löytyy myös, jolloin kelpaa rinnakkaistallenteeksi. Tutkijoilta SSRN:n käyttöä ei voi kieltää, ja varmasti hyödyllinen joihinkin tarkoituksiin. Huomioitava että SA hyväksyy pre-printin rinnakkaistallenteeksi.
- **Avoimen saatavuuden määritelmä tiedonkeruun käsikirjassa**
 - Kohtaan 2 täydennetty: **Erityisesti 2. ehtoa tulkittaessa on huomioitava teknisten järjestelmien erilaiset kehitysvaiheet ja järjestelmien mahdollisuudet käyttää pysyviin tunnisteisiin pohjautuvia osoitteita.** Jos avoimelle julkaisulle ei ole kustantajan palvelussa annettu pysyvää osoitetta, sille tulee kuitenkin ilmoittaa muu verkko-osoite. Kotimaisten tutkimusorganisaatioiden ylläpitämien rinnakkaistallennuspalveluiden osalta 2. ehdon täytyminen ei ole toistaiseksi välttämätöntä.
 - Tulisiko kirjoittaa vielä selkeämmin auki?
 - VIRTAY-kokouksessa todettu että varsinaista ohjetekstiä ei muuteta.
 - Viljanen, Turku-AMK: Hyvä että saatu lisäys käsikirjaan, antaa mahdollisuuden tulkita että pysyvää osoitetta ei tarvita, mutta muotoilu edelleen melko kryptinen. Voisiko olla suoremmin esim. "ensisijaisesti käytetään pysyviä osoitteita ja tunnisteita, mutta jos sellaista ei ole saatavia, voi ilmoittaa myös muun verkko-osoitteen". Huomioitava että kaikilla alustoilla ei välttämättä edes pyrkimystä tarjota pysyvää osoitetta.
 - Viljasen ehdottamaa muotoilun muutosta kannatettiin, viedään eteenpäin OKM:lle.
 - Kommentti chatissä / Louhelainen, OYK: Tuo rinnakkaistallennusten osalta vain kotimaisten suosiminen ei edistä kansainvälistä yhteistyötä. Yhtäläillä ulkomaisilla arkistoilla tapahtuu kehitystä ja esim. Pure arkistoilla ei ole urn-pohjaisia osoitteita (koskien 2. ehdon täyttymistä)
- Julkaisuihin liittyvät kysymykset
 - **Vertaisarvioitu tutkimusraportti** (Marja-Leena Harjuniemi, Jyväskylän yo)

- Miten laitte/laittaisitte/olisi oikea tapa laittaa vertaisarvioitu (TSV-leima) tutkimusraportti, joka kuitenkin kohderyhmältään selvästi enemmän virkamieskäyttöön tarkoitettu ("tarjota tietoa Kelan kuntoutustoiminnan kehittämiseen") kuin varsinainen tiedeyhteisölle suunnattu julkaisu. Eli kyseessä Sosiaali- ja terveysturvan raportteja -sarja.
- Kumpi määrittelee julkaisutyyppin valinnassa, kohdeyleisö ja julkaisija vai vertaisarviointi?
- Tiedonkeruun käsikirjaan lisättiin syksyllä maininta siitä, että myös ammatillisissa julkaisuissa voi olla vertaisarviointikäytänteitä.
- Uudessa attribuuttipohjaisessa mallissa määrittely menisi seuraavasti:
 - <Muotokoodi> 1 = erillisteos
 - <Yleisökoodi> 1 = ammatillinen
 - <RaporttiKytin> 1 = julkaisu on raportti
- Hallikainen, LaY: näkisi että kohdeyleisö painavampi, myös Haapamäki sanonut että yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta painoarvoa rahoitusmallissa. Tosin edelleen tuntuu elävän ajatus kahtiajasta "tieteellinen vs. ei-tieteellinen", mutta yhteiskunnallisesti merkittäväksi tarkoitettu ei poista tieteellistä pätevyyttä.
- Hangasmäki, TaY: eri mieltä, TSV:n leiman painavin, eikä tämän ryhmän tehtävänä ei arvioida leiman painoarvoa.
- Hallikainen, LaY: Raporttisarjassa, jossa erillisteoksia, määrittelevä tekijä mille kohdeyleisölle suunnattu ja kaikki käsiteltävä yksittäisinä teoksina. TSV:n leima ei painavin.
- Heikkilä, TaY: TSV:n leiman mukaan tarkastettava.
- Nurminen, JY: Tutkijoiden jo valmiiksi hankala hahmottaa JUFO-pisteitä, joten tätä ei tulisi entisestään hankaloittaa. Jos yksittäistapaus, olisi
- Harjunieniemi, JyU: ministeriön olisi otettava tähän kantaa, useampia vastaavia tapauksia.
- Linna, UTU: Attribuuttipohjaisen julkaisutyyppiluokituksen mukaan tämän tyyppinen menisi luokkaan D4. **Käsikirjaan merkattu syksyllä että myös ammatillisissa julkaisuissa voi olla vertaisarviointikäytänteitä, mutta kohderyhmä silti painavampi. Viedään eteenpäin OKM:lle.**
- **The Astronomer's Telegram**
 - Esimerkki <http://www.astronomersteleggram.org/?read=12440>
 - Lisätietoa: <http://www.astronomersteleggram.org/?inform>

Tutkijan näkemys asiasta: "ATel raportit ovat tieteellisiä (non-refereed) julkaisuja, jotka on suunnattu ammattiyhteisölle. Ne on sisällytetty myös NASA:n ADS järjestelmään http://adsabs.harvard.edu/abstract_service.html ja löytyvät sieltä osana henkilön julkaisuluetteloa. ADS laskee myös ATel raportteihin tehnyt viittaukset samalla tavalla kuin esim. refereed journal julkaisuille. Meidän alalla ATel raportit ovat osa tutkijan tieteellistä julkaisutoimintaa ja niissä raportoidaan usein alustavia tuloksia, jotka sitten myöhemmin ilmestyvät varsinaisessa refereed journal sarjassa vähän samalla tavalla kuin konferenssijulkaisuja käytetään monilla aloilla. Usein tehty löytö pyritäänkin julkaisemaan nopeasti ATel raportissa niin, että kyseinen tutkimusryhmä saa löydöstä kunnian itselleen. Myöhemmissä journal julkaisuissa sitten viitataan kyseiseen ATeliin. Minun mielestäni on selvää, että ATel raportit tulisi ilmoittaa ministeriölle ja D4 luokkaa vaikutti tähän sopivimmalta. Mutta olisiko joku muu luokka joka olisi vielä sopivampi niin, että nämä ATelit tulisi myös ilmoitettua?"

 - Vastaavaa tapausta ei ole tullut vastaan muilla. **Todetaan vaikuttavan melko selvästi abstrakteilla.**
- **KKO:n ratkaisut kommentein**
 - Juulissa A3 suurin osa, TY:n yliopiston mielestä enemmän B2
 - Kustannuspäällikön näkemys asiaan: "Ymmärtääkseni KKO:n ratkaisut kommentein -kirjasarjassa julkaistuja kommentteja on raportoitu vertaisarvioituina. Sarjalla on oikeudenaloittain määritelty osastovastaavat (professoreja ja muuten ansioituneita alansa asiantuntijoita), jotka lukevat ja kommentoivat oman oikeudenalansa jokaisen kommentin. Jos osastovastaava kirjoittaa kommentin itse, sen arvioi toinen osastovastaava. Lisäksi kommentit tarkastaa julkaisun päätoimittaja sekä kustantaja - näillä viimeksi mainituilla ei ilmeisesti tosin ole kuitenkaan vertaisarviointi-statusen kannalta merkitystä? Käsittääkseni sarja on myös JUFO-luokituksessa tasolla 1, ja ilmeisesti muissa yliopistoissa sarjan kommentit ilmoitetaan vertaisarvioituina. Tarkemmin en oikein osaa sanoa noista kriteereistä."
 - TY:n kysymys arvioinnin riippumattomuudesta "Tämä on hankala kysymys. Riippumattomuuden suhteen on vaikea sanoa yleisesti koko sarjan osalta, ainakaan tuon mainitsemasi kriteerin valossa. Anonyymeja arvioinnit eivät ole. Arvioijana toimiva osastovastaava usein kirjoittaa itsekin samaan kirjaan - mutta välttämättä ei, jolloin tuo siis riippumattomuus täytyisi."
 - Sarjan vertaisarviointikäytäntö arvioitu TSV:n paneelissa (Sirpa Hangasmäen kommentti)
 - Pölonen, TSV: taustalla voi olla vanhentunut vertaisarviointikriteereiden määrittely. Tämän uudelleenmäärittelyä voi ehdottaa JUFO-paneelille. Kuka tahansa tiedeyhteisön asiantuntija tai kirjaston työntekijä voi tehdä ehdotuksen. Päätös ennättäisi luultavasti tämän vuoden puolella.
 - **Kannatetaan viemistä JUFO-paneelin käsittelyyn. Linna vie eteenpäin.**
- **Vältä viisaasti -suositus**
 - Taustaa: "Tieteellisen tiedon lisääntyessä terveydenhuollon käytöstä tulee poistaa sellaisia menetelmiä, jotka eivät ole vaikuttavia: odotettavissa olevien hyötyjen ja haittojen suhde on epäedullinen, niiden kustannukset ovat tarpeettomia tai ne ovat huonompia kuin vaihtoehtoiset käytettävissä olevat hoitomuodot. Toiminnan muutoksen tueksi Käypä hoito -suositukseen liitetään Vältä viisaasti -suosituksia. Vältä viisaasti -suositusten tavoitteena on tunnistaa ja kuvata hoitosuosituksista sellaisia toimia, joista tulee luopua ainakin rutiinikäytössä tai osalle potilaista ja siten vähentää hukkaa terveydenhuollossa ja välttää tarpeettomiin toimiin liittyviä riskejä." Lähde: https://www.terveysportti.fi/dtk/khk/avaa?p_artikkeli=khk00040
 - Voiko olla D2, ei kuitenkaan niin laajoja kuin Käypä hoito -suositukset?
 - Entä kun suositus on julkaistu Duodecimissa, jätetäänkö raporttoimatta?
 - Vastaavaa ei tullut vastaan muilla. **D2 luokassa raportointi nähdään sopivaksi.**
 - Hallikainen, LaY: Raportointi päällekkäin Duodecimissa yleisen käytännön mukaisesti ei ongelma, sillä ammatilliselle kanavalle tieteellisen sisällön jakaminen ok.
 - Harjunieniemi, JYU: vain yksi D-tyypin artikkeli ilmoitettaisiin, koska samansisältöisiä.
 - Mikäli julkaistaan Duodecimissa luokkaan D1, niin linkataan "Käypä Hoito Vältä Viisasti"-suosituksiin, mutta mikäli julkaistaan ainoastaan "Käypä Hoito Vältä Viisasti"-sivustolla, niin silloin luokassa D2. Samansisältöisiä, joten raportoidaan vain kerran.
- **Hankkeiden ns. deliverablet julkaisuna** (Johanna Viljanen, Turun AMK)
 - Esimerkiksi EU-projektin sivuilla julkaistu [Deliverable D3.1 – LTE-Advanced Pro Broadcast Radio Access Network Benchmark](#).
 - Juulista näyttää löytyvän jonkun verran deliverable-hakusanalla, jotka on ilmoitettu lähinnä D4-luokkaan, <http://www.juuli.fi/Search/Results?lookfor=Deliverable&type=AllFields>
 - Nurminen, JY: ei pitäisi hyväksyä, jos projektin omilla kotisivuilla, sillä projektin sivut yleensä poistuvat projektin loppumisen jälkeen - eli julkaisukanavan puolesta riittämätön, vaikka sisältö olisi sopiva. Muissa kanavissa tallennettujen osalta eri asia. Voisi avata laajemmankin keskustelun mikä kanava riittävä, sillä kaikissa tälläkään hetkellä hyväksyttävissä kanavissa ei ulkopuolisen julkaisijan kriteeri täyty.
 - Hallikainen, LaY: omassa CRIS-järjestelmässä, mutta ei viedä Virtaan. Vertautuu kategoriaan "omakustanne"
 - Linna, UTU: **vaikuttaisi että ei täyttäisi tiedonkeruun kriteereitä, ainkaan nykyisillä määritelmillä.**

- **Julkaisun kirjaaminen jos kirjoittaja työskentelee useassa organisaatiossa** (Annika Häyrynen, Metropolia)
 - Jos esim. artikkelissa näkyy nimen perässä joku yliopisto, mutta henkilö on myös työsuhteessa johonkin ammattikorkeakouluun, voivatko molemmat organisaatiot ilmoittaa tämän julkaisun? Entä jos affiliaatiota ei ole merkitty?
 - Marja-Leena Harjuniemi: Riippuu siitä, kuuluuko julkaisu molempien organisaatioiden työtehtäviin. - - Jolloin silloin tutkijan olisi kuulunut merkitä julkaisuun affiliaatioikseen molemmat. Oleellista siis, että tekijä on korkeakouluun palvelussuhteessa julkaisua koskevan tutkimus- ja kirjoitustyön aikana. (Käsikirja 3.2.2.7 Julkaisun tekijäyys).
 - Niemi, UEF: Huomoitava että jotkut lehdet hyväksyvät vain yhden affiliaation. Palvelussuhteen mukaan, epäselvissä tapauksissa tarkastetaan tutkijoilta.
 - Hangasmäki, TaY: Molempien organisaatioiden tulisi kirjata. Joissain tapauksissa tarkastetaan myös palvelusuhderekisteristä.
 - Heikkilä, UTA: jos tutkija ilmoittaa molemmat niin pitäisi hyväksyä.
 - Rousi, AY: tästä tarvittaisiin kansallinen linjaus.
 - Harjuniemi, JYU: Kustannusten jakautuminen huomioitava.
 - Linna, UTU: **Yhteenvetona että lähtökohtaisesti molemmat organisaatiot voivat raportoida, mutta huomioitava että tapauskohtaista ja epäselvissä tapauksissa on hyvä tarkastaa tutkijalta.**
- **Kokoomateoksen yhteenvetokappaleet** (Marja-Leena Harjuniemi, JY)
 - Miten kirjataan nissä tapauksissa, missä yhteenvetokappale (nimensä mukaisesti) vetää yhteen kirjan muun sisällön? Vertautuu toisin sanoen kirjan sisällön esittelevään johdantokappaleeseen eikä näin ollen varsinaisesti ole tutkimusartikkeli samaan tapaan kuin kirjan muu sisältö, mutta kuitenkin vertaisarvioitu?
 - Hangasmäki, Tay: Ei tulisi "syynätä", kirjataan A3.
 - Linna, UTU: **todetaan että A3, useissa tapauksissa ei mahdollista tarkastaa.**
- **Tiedonkeruun käsikirjan rakenteen kehittäminen julkaisutiedonkeruun osalta**
 - Kaavio nykyisten ohjeiden sijainnista eri sivustoilla [Tiedonkeruu_ohjeet.docx](#)
 - Edellisessä kokouksessa perustetun työryhmän kokousmuistio ja esitys uudesta rakenteesta [Muistio_TUHA_ohjeet.docx](#)
 - Olisiko myös rinnakkaistallennusluville hyvä tehdä oma alisivunsa, jonne linkitettäisiin esim. seuraava: <https://wiki.helsinki.fi/display/KotimainenOA/Kotimaiset+lehdet%2C+kustantajat+ja+rinnakkaistallennus>
 - **Ehdotettua rakennetta kannatetaan** (kokoaminen linkityksin TUHA-julkaisutiedonkeruun alle, paitsi suorien tiedonkeruun alla oleva "UKK" siirrettäisiin kokonaisuudessaan)
 - Tavoitteena parantaa löydettävyyttä itselle, uusille työntekijöille, sekä tutkijoille.
 - Myös julkaisutiedonkeruusta käytävän keskeskutelun ja linjausehdotusten kerääminen ja arkistointi
 - Tulkintojen kriittinen läpikäyminen.
 - Linnalle voi lähettää kommentteja ja ehdotuksia toteutustavasta. Viedään eteepäin OKM+CSC, työnjaosta sopiminen.
- **Virta-julkaisutietopalvelun tietomallin laajentamisen asiantuntijaryhmän esitys uudeksi tietomalliksi** (esitely [Tutkimustietovarannon ohjausryhmässä 6.2.](#))
 - Julkaisutyyppiluokituksen muuttaminen attribuuttipohjaiseksi [Attribuuttipohjainen julkaisutyyppiluokittelu](#)
 - TUHA-ryhmältä toivotaan kommentteja luokitteluun
 - Asiantuntijatehtävien tietomallin pilotointi
 - Avoimen saatavuuden tiedonkeruu
 - Viljanen, TurkuAMK: Tuleeko koskemaan myös taiteellisia ja i-luokan julkaisuja?
 - Kyllä, myöhemmässä vaiheessa.
 - Nurminen, JY: Aiemmin keskustellut "lyhyet monografiat", ottaako malli huomioon nämä? Myös sähköiset alustat ja perinteisestä tavasta poikkeavat julkaisut (mahdollisesti tieteenalakohtaiset arkistot jne.), kattaako malli nämä vai tuleeko laajennustarvetta?
 - Linna, UTU: **Ehdotetaan että kukin perehtyy ehdotukseen tarkemmin, ja seuraavassa kokouksessa keskustellaan.**

5. Muut mahdolliset asiat

- Ei muita asioita.

6. Seuraava kokous

- 15.3. jälkeen, sopivan ajan kartoittaminen Doodlilla, lähetetään ensi viikolla.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Anna-Kaarina Linna päätti kokouksen klo 11:01.